

NĚEMAYA

NĚemaya Yerusalemu damukena

¹ Akalia né NĚemaya yān yè. Atasese kíblena wĚ barode mɔɔ kè wè be Kisilevi guu má kú kíbe Susa wĚtedaan.

² Ben ma dāaro Anani bò Yudanɔ̀ b̀sun à m̀ò k̀ɔ̀n gbĕkenɔ̀. Ma yā gbĕkańma Yuda gbĕ kpaaa kè aɔ̀ b̀ò z̀ìz̀ɔ̀kɛennɔ̀ musu k̀ɔ̀n Yerusalemuo.

³ Aɔ̀ wèmalà wà bè, gbĕ kè aɔ̀ b̀ò z̀ìz̀ɔ̀kɛen wà tà Yudanɔ̀ b̀usu guunɔ̀ e nawĕa kĕe maamaa, wèe ń lalandi kĕe, zaake Yerusalemu b̃i gborona bens̃ɔ̀ à b̃iile gbàɔ̀ tékūna.

⁴ Kè ma yā pì mà, ma vĕe, ben wĕe'i b̀òma. Ma ɔ̀ɔ̀ d̀ò gurɔ̀ plaa, mĕe lé yii, mĕe wĕe kĕe Luda Musudea

⁵ ma bè: N yā nna Dii Luda Musude! ń bíta bens̃ɔ̀ ń naasi ṽi. Gbĕkĕe guu n bà èg̃ɔ̀ kú k̀ɔ̀n gbĕ kè aɔ̀ɔ̀ yenzi aɔ̀ɔ̀ n yādienanɔ̀ kūnanɔ̀.

⁶ ń wĕe té mamɔ̀ma n z̀òblerizi ñ swā kpá adua kè mĕe kĕe fāantĕ k̀ɔ̀n gwāaṽi n z̀òbleri Isarailinɔ̀nɛzi. Mĕe durun kè wá k̀ennĕe yā oo. Baa mapi k̀ɔ̀n ma de bĕdeenɔ̀ wa durun kè se.

⁷ Wa yā zaaa k̀ennĕe maamaa, wĕe n yādienanɔ̀ daro, wĕe n ɔ̀ɔ̀kii gwaro, wá n doka kè ń diĕ n z̀òbleri Musanĕ kūnaro.

⁸ ń tó yā kè ń diĕ n z̀òbleri Musanĕ k̀ekii dɔ̀ngu. N bè tó wa bɔ̀ n kpĕe, né wa fāak̃sa boriinɔ̀ té.

⁹ N bè dɔ̀ tó wa ɛara wa aĕ d̀ɔ̀mma bens̃ɔ̀ wá n yādienanɔ̀ kūna wĕe z̃i kĕea, baa kè ń pĕwa ai anduna léa, né wa kak̃sa né suwao guu kè ń sè ben n tó kúa pìn.

10 Gbĕ pìnɔ né n zòblerinɔme, n gbĕ kè n í bó kōn n iko bítao kōn n gàsá gbāaaonɔme.

11 N yā nna Dii, ñ swā kpá mamɔma n zòbleri aduakenazi kōn n zòbleri kè n yā è keńne nna bensō aōɔ n vīa vīinɔ aduakenao. Ñ mamɔma n zòbleri dakōre kōn mìnnaao gbāa le kína ma wēnda gwa.

Gurɔɔ beeea sō, kína pì wĕkpaaterin ma ũ.

2

Kí Atasese NĚemaya zīna Yerusalemu

1 Kí Atasese kíblena wĕ barode mɔɔ kè wè be Nišā guu kína yezi à geepiwĕe mi, ben má sè má kpàa. Èe ma e kōn uusisinao zikiro,

2 ben à ma la à bè: Bó yā bé à tò n uu sisina? Nĕe gyāa kero. N nòse bé à yàka? Vīa ma kū maamaa,

3 ben ma bène: Luda n dō kōn aafiao, Zaaki! Ma uu sisina, zaake wĕte kè ma dezinɔ mira kún gò bezī ũ. À bīile gbàno té kù.

4 Ben à bème: N yezi mà ke diame? Ma wĕe kè Luda Musudea gīa,

5 ben ma weàla ma bè: Kí, tó à kènne maa bensō mamɔma n zòbleri yā kàngu, ñ ma zī Yudanɔ bùsu wĕte kè ma dezinɔ mira kún pìà, le mà e mà keke mà káe.

6 Kína pì naōɔ vĕena à sae, ben à ma la à bè: Dian n tá é gí ke nà? Boren né suu? Kè kína wè ma ganazi, ben ma gurɔɔ diene.

7 Ma bène: Tó à kènne, ñ takada kĕ Yuflati baa kāa kpa dɔn'aedeenne ñ kpáma. Ñ onne aō tó mà gĕte ñ bùsun ai mà gá káo Yudanɔ bùsun.

8 Ñ takada kĕ n líkpe dākpari Asafane dɔ. Ñ one à ma gba lí mà zeki gbāaa kè kú Luda kpé sae lé keo

kōn bīilenō kōn kpé kè mégō kún pōo. Ben kína pō kè má gbèka kpàma, zaake ma Luda ɔ kúma.

⁹ Kína soza bàdeenō kōn sōdeenō dàme aō gámao. Ben ma gaa ma Yuflati baa káa kpa dōn'aēdeenō lè ma kína lánō kpàmma.

¹⁰ Kè Oronu gbē Sambala kōn à ìba Tobia, Amōni borio mà gbēke mò Isarailinō gwena kaara, à kèñne ñi maamaa.

¹¹ Kè ma ka Yerusalemu, ma kámma bò gĩa gurō aagō.

¹² Ben ma fεε gwāavī kōn gbēkenō, mée yā kè ma Ludaa dà ma swèn mà ke Yerusalemu o gbēkenero. Má di zaaki kpεε, gbē kpaanō té kèse.

¹³ Ma bō Guzure bīilen gwāavī ma mì pè Gbēngbo lōgōa kōn Tubura bīileo. Mée Yerusalemu bīi kè wà gbòro gwagwa kōn à bīile kè té kùnō.

¹⁴ Ben ma gaa ae ai Íboki bīilea kōn Kína íkakiio. Gu kee kú gwe, ma zaaki e fō à gènlo,

¹⁵ ben má té swawεen gwāavī, mée bīi gwagwaa. Ben ma εara ma su ma gē Guzure bīilen.

¹⁶ Gbāadeenō guu kè ma gaan ke yā kè má kè dōro, zaake mée yāke o Yudanōne gīaro, baa sa'orino ke kinenō ke gbāadeenō ke gbē kpaana kè aōé zīi pì kεenō.

¹⁷ Ben ma bèñne: A nawēa kè wa lee èó? Yerusalemu gō bezi ũ, à bīilenō té kù. À tó wà εara wà bīi bo dō le wàtongō de fabona pō ũ dōro yānzi.

¹⁸ Ma bèñne dō lán ma Luda ɔ kùma nà kōn yā kè kína òmεeo. Ben aō bè: Wà fεε wà na à bonaa. Ben aō nà zī maaa pìà ɔplaplaa.

¹⁹ Kè Oronu gbē Sambala kōn a ìba Tobia, Amōni borio kōn Larubu bori Gešemuo à baaru mà, aō wa

fabò aǎ kya kàwagu aǎ bè: Bón ée kee gwee? Ée boó kína yǎ kp̄een yó?

²⁰ Ben ma yǎ sińla ma bè: Luda Musude é wa dak̄ore k̄on m̄innaao. Wam̄owa à zòblerin̄o, Yerusalemu b̄ibonan wé naa kè. Am̄oa s̄o a baka kúnlo. A yǎ kú kè d̄oro, a tó éḡo d̄o gb̄eken wéte kè guu d̄oro.

4

Íbetekpana k̄on Yerusalemu b̄iborin̄o

¹ Kè Sambala mà wa Yudan̄o wéé Yerusalemu b̄ii boo, à p̄o f̄è à làakari f̄ee maamaa, ben èe wa kee p̄on̄on̄o.

² À bè a gb̄en̄o k̄on Samaria z̄ikp̄een̄o wáa: Bón Yuda gina p̄in̄o e kee? Aǎé f̄o wà ɛara wà b̄ii p̄i boó? Aǎé saa o aǎ z̄ii p̄i né gur̄o doó? Aǎé f̄o wà wéte p̄i vu k̄on gb̄è kè té k̄ù à kaena p̄in̄o?

³ Am̄oni bori Tobia kú à sae, ben à bè: B̄ii kè aǎe boo p̄i, tó gb̄engboo didia, à gb̄en̄o é gboro fá!

⁴ Ben ma bè: Wa Luda, ñ wa yǎ ma, zaake aǎ d̄okèwao. Ñ tó wa lalandi kè aǎe kee wí ñ musu. Ñ tó wà ñ k̄uk̄ũ wà tányo z̄iz̄on̄o ũ.

⁵ Ñton lá kú ñ taarin̄olaro. Ñton ñ durun̄o gogoro, zaake aǎ b̄iborin̄o s̄s̄s̄.

⁶ Len wa b̄ii p̄i bò le ai à p̄ek̄sa, ben à lez̄i kà guragura, zaake gb̄en̄o e z̄ii p̄i kee k̄on n̄òseo dome.

⁷ Kè Sambala k̄on Tobiao k̄on Larubun̄o k̄on Am̄onin̄o k̄on Asad̄odideen̄o mà Yerusalemu b̄iik̄ena e gaa ae, bens̄o guforon̄o e tataa, aǎ p̄o f̄è maamaa.

⁸ Ben aǎ lé kp̄ak̄s̄s̄ ñ píngi aǎ bè weé mó wà léé Yerusalemua wà yǎkete ligan̄zi.

9 Ben wa wée kè wa Ludaa, bensõ wa gudākparinɔɔ diɛdie fãantẽ kõn gwãavĩo aõ yãnze.

10 Ben Yudanɔ bè: Asoserinɔ gbãaa e yãaa. Gbè kè wà gbòro wà dàe pari, wé fõ wà bĩi pì bo wà à mì dero.

11 Wa ibeɛnɔ bè, ai wàgõ gá n̄ yã dõ, weé siwagu wà wa dɛdɛ, zĩi pì é gõ kpana zén.

12 Wa gbẽ kè aõ kú n̄ saenɔ mò wà bèwe à kà gèn kuri aõ bè: Aõɔe boɔ gu píngia, aõ yezi wà mó wà léɛwa.

13 Ben ma gbẽnɔ diɛdie bĩi fòonɔzi kõn à guu kè kè ɛɛtenɔ. Ma n̄ díɛdie danɛdanɛ, baade kõn a fẽɛdaao kõn a sário kõn a sáo.

14 Kè ma wée tɛ guunɔzi, ma fɛɛ ma bè kínɛnɔnɛ kõn gbãadeenɔ kõn gbẽ kpaaanɔ: Àton vĩa keńnero. Àgõ dõ kè Dii bíta à naasi vĩ. À zĩ ká a gbẽnɔnɛ kõn a négõgbẽnɔ kõn a nénɔgbẽnɔ kõn a nɔnɔ kõn a beɛnɔ.

15 Kè wa ibeɛnɔɔ mà Luda n̄ fú à tò wa n̄ lékpakõsõna asii mà, ben wa píngi wa ɛara wa na bĩibonaa, baade kõn a zĩio.

16 Zaa gurɔ beɛɛa ma gbẽnɔ kpàatɛ leo plaa. Gbẽkenɔ e zĩi keɛ, gbẽkenɔ sári kũna kõn sengbangoo kõn sáo kõn mò'utao dana. Gbẽnsinɔ zena gbẽ kè aõɔe bĩi boonɔ kpɛɛ.

17 Gbẽ kè aõ asoo senanɔ aso kũna ɔdo, gõkebo ɔdo.

18 Bĩiborinɔ fẽɛdaa dɔna n̄ piia n̄ píngi. Kuruperi ègõ kú ma saɛ.

19 Ben ma bè kínɛnɔnɛ kõn gbãadeenɔ kõn gbẽ kpaaanɔ: Zĩi pari bensõ bĩi pì gbãa, ben wa kõ kpàatɛtɛ à lézi.

20 Guu kè á mà wèe kuu pɛɛn, à kõ kakõawazi gwe, wa Luda é zĩ káwe.

²¹ Ben wa ɛara wa na zīia, gbēkeno sári kūna zaabùgubugua ai soṣoneno gàa wà b̀̀eo.

²² Zī beean ma bè gbēno: A baade gae i Yerusalemu k̀̀ k̀̀n a ìbano, ɛ àgae e à gu dākpa gwāavī, àgae zīi ke fāantē.

²³ Mapi k̀̀n ma dāarono k̀̀n ma ìbano k̀̀n gudākpari k̀̀ aṣo kúmaono, weè wa pókāsāa bo, baade egō a gōkebo kūna a oplaamme.

5

NĚemaya zena k̀̀n takaasideen

¹ Guro beean wa Yuda keno k̀̀n n naṣno e wii ɛe n gbēno maamaa.

² Aṣ gbēkeno bè: Wapino k̀̀n wa neno wá pari. Wá ye pówɛzi wà pò ble wà e wàgō aafia.

³ Aṣ gbēkeno bè do: Noaa kuu, ben wa wa burano k̀̀n wa geepi búno k̀̀n wa kpéno toba kpà pówɛɛ yānzi.

⁴ Aṣ gbēkeno bè: Wa o sēkā ɛ wà wa burano k̀̀n wa geepi búno tángba bo kínane yānzi.

⁵ Baa tó wa borii dōnkōme, bensō wa neno dōnkō k̀̀n n neno, wée wa neno yaamá zono ū tiasi. Wa neno gbē keno e zò blee kò bensō wa gbāaa e ká wà pòke k̀̀ero, zaake wa burano k̀̀n wa geepi búno g̀̀ n pò ūme.

⁶ Kè ma n wii pì mà k̀̀n gbēno káara k̀̀ aṣ k̀̀o, ma pò f̀̀ maamaa.

⁷ Ma yā pì wàari pà ma swè guu, ben ma zoka dò kíneno k̀̀n gbāadeeno ma bēne: A baade e o'i kaara a gbēdaane. Ben ma bè wà parii kakōa aṣ yā pì yānzi.

8 Ma bènnε: Wa wa gbē Yuda kè aǎ gǎ bori pǎndenɔ́ pɔ́ ũuno bò wa gbǎa lén, ben á tò a gbēnɔ́ e n̄ zĩnda yaawa dɔ́? Ben aǎ yĩte kpēkpē, aǎe yǎke e wà òro.

9 Ben ma εara ma bè: Yǎ kè ée keε pì maaro. Àgǎ wa Luda vĩa vī le wa ibεε bori pǎndenɔ́ tón wa s̄s̄s̄ro yǎnzi.

10 Mapi kǎn ma danenɔ́ kǎn ma ibanɔ́, wa ɔɔ kǎn pówεε s̄kǎñne dɔ́. À ɔɔ'ikaarannena tó sa,

11 à n̄ buraanɔ́ kǎn n̄ geepi búno kǎn n̄ kùkpenɔ́ kǎn n̄ kpénɔ́ s̄okpañne kǎn pɔ́ basɔ́rodee kè ée siim̄ma ɔɔ'i ũuo, ɔɔ kǎn pówεε kǎn geepiw̄εε kǎn n̄s̄io píngi.

12 Ben aǎ bè: Wé s̄okpañne, wé pɔ́ke weteim̄ma dɔ́ro. Wé ke lán n̄ ò nà. Ben ma sa'orinɔ́ s̄isi má tò gbē pinɔ́ la dà n̄ wáa lán aǎ à lé gbē nà.

13 Ma a utadaa kpòke ma bè: Luda gbē kè èe zĩ ke lé kè à gbē piaroo kpoke le à à be kǎn à auzikinɔ́ sía. Luda à kpoke le à gǎ kori le. Gbē pariinɔ́ bè: Aami! Ben aǎ Dii sáabu kpà. Ben gbēnɔ́ kè lán aǎ à lé gbē nà.

14 Beee gbera zaa gurɔ́ kè kí Atasεε ma die Yudanɔ́ bùsu d̄on'aεdee ũ a kíblena w̄ε barodeen ai à w̄ε baaakuri awεεplaadee guu, à kà w̄ε kuri awεεplaa, mapi kǎn ma danenɔ́ wée d̄on'aεdeke pɔ́ blero.

15 D̄on'aεde káaku kè à d̄ome aenɔ́ aso t̄isi t̄ò gbēnɔ́, aǎ pɔ́ble kǎn geepiw̄εε s̄i baadea kǎn kondogi ɔɔ m̄en baplaplaao. Aǎ ibanɔ́ gbǎaa blēm̄ma dɔ́. Mapi s̄o, mée ke lero, zaake má Luda vĩa vī.

16 Ma m̄e kpà b̄i pì bonaa, mée t̄ote sé ma pɔ́ ũro. Ma ibanɔ́ kak̄ana gwe zĩ pì yǎnzi.

17 Yudano ègõ pò blee ma be gõon baswεεplaa akurikuri, gbãadeeno kõn gbẽ kè aõ bò borii kè aõ ligawaziino kiiano.

18 Lán guu è dõ nà wègõ zù kekεεmε mèn doodo kõn sã mèkpanano mèn swεεdodo kõn koono, bensõ wègõ geepiwεε baa bítabita guro kuri kõn guro kurio. Baa kõn beeeo mée don'aεdeke pòblee gbekammaro, zaake zĩi kè gbẽ beeno e keε bíta.

19 Ma Luda, yã maaa kè má kè gbẽ beenone píngi gõ dongu.

6

Nεemaya ibεeno zéwetena wà ãndõ kezì

1 Ma bĩi bò má yãa à foo kú gukea doro, mode mée à bĩile gbàno péεpεε gĩaro. Kè Sambala kõn Tobiao kõn Larubu borì Geεmuo kõn ma ibεε kpaaano à baaru mà,

2 Sambala kõn Geεmu pìo lékpāsã kème wà bè mà mó mà danle Ono guzure lakutu ke guu. À zaaan aõε wεεεmao.

3 Ma gbẽno zĩĩma ma bè: Mée zĩ bíta keεmε, mé e mà móro. Mé e mà zĩi pì tó mà mó a kiiaro.

4 Aõ lékpāsã pì kème gèn siigõ, ben ma yã mèn doo pì sìĩla.

5 À gèn sɔɔrode Sambala a ìba ke zĩma. À takada kè wèe kã'ò naaro kũna.

6 Wà kè lá pì guu wà bè: Wa yãke wàpe mà bori pãndenõ kiia, ben Geεmu bè yãpuramε. À bè mpi kõn Yuda kpaaano a zeo à bõ kína yã kpεεmε. Beee yãnzin ée bĩi pì bozi. Wà bè dõ ní yezi ñ gõ Yudano kína ũmε,

⁷ ben n annabinɔ̀ diē aō o Yerusalemu kè míbe ní kína ũ. Kína é yā pì ma. Beee yānzin ò mós wà lé kpakṣṣzi.

⁸ Ben ma lékpāsā kènε ma bè: Yā kè néε oo kuuro. Mbe n yā pì ò n zīndaa.

⁹ Aō píngi aō yezi vīa ma kūmε, aōe daa wa ɔ̀ é gō dɔ̀wazimε, wé e wà zīi pì mì dεro. Ma Luda, ò ma ɔ̀ gba gbāaa.

¹⁰ Ma gaa Delaya né Semaya, Metabeli dio bε, zaake à a zīnda yì a kpén. À bè: Wà kpakṣṣa Luda kpén wà à gbà tatawale, zaake gbēnɔ̀ e mɔ̀ n dεmε. Aōé mós wà n dε gwāavīmε.

¹¹ Ben ma bè: Ma taka è bàa sí? Ma taka é fō à gá ute Luda kpén ma zīnda mìsina yānzís? Mé gáro.

¹² Má dō ma zīndaa à yā pì e bɔ̀ Luda kiiaro. À annabikēyā pì ò ma yā musu kè Tobia kōn Sambalao fīa bònε yānzimε.

¹³ À fīa bònε lε vīa e à ma kū mà durun kε mà gá gwe, aōé gbasa wà ma tó yaka wà ma sōsō.

¹⁴ Ma Luda, Tobia kōn Sambalao yākena pì gō dɔ̀ngu. Nɔ̀gbē annabi Nɔ̀adia yā gō dɔ̀ngu dɔ̀ kōn annabi kpāaa kè aō yezi vīa ma kūnɔ̀.

Yerusalemu bīi mīdena

¹⁵ Gurɔ̀ baplaa akuri awεεplaaa gbεra wà bīi pì mì dè Elulu mɔ̀ gurɔ̀ baaasɔ̀rodeea.

¹⁶ Kè wa ibεenɔ̀ à baaru mà bensō borii kè aō ligawaziinɔ̀ wéε siàlε, aō kā gá aō dō sa kè wa zīi pì kè kōn wa Luda gbāaa.

¹⁷ Gurɔ̀ beean Yudanɔ̀ kīnenɔ̀ e takada kpāsāa Tobianε pari, bensō Tobia pì e kpāsāańε.

18 Yudano yā yìo pari, zaake Ara né Sekanian à anzure ũ bensõ Berékia né Mesulamu bé Tobia né Yoanana anzure ũ.

19 Aõè à sáabu kpá ma wáa do, ben aõè εara wà ma yā tōkēne. Tobia pì lánò kpàsáme do le vĩa e à ma kũ.

7

1 Kè wa bĩi bò bensõ ma à lé gbàno pèereε, wà zédákparino kōn lèsirino kōn Levino diε.

2 Ben ma a dāaro Anani diε Yerusalemu gbēnsi ũ kōn zeki gbāaa gbēnsi Ananiao, zaake gbē náanedeeme. À Luda vĩa vī de gbē pariinola.

3 Ma bèñne: Wátongae Yerusalemu bĩile gbàno wēro ai ɔfántē gá gbāa kũ. Wàgae zé tata wà gbāngano dan ai zédákparino tá. Wà Yerusalemudeeno diediε gudákparino ũ do, aõ gbēkeno gõ kú dákakiia, aõ gbēkeno ñ be saε.

8

Ezera Musa doka kyókena

1 Baade pínghi kàkōa kōn ledoleo gāale kè kú Í bĩile saε, ben wà bè danneri Ezerane à bõ kōn Musa doka kè Dii diε Isarailinone takadao.

2 Mò swεεplaa guro káakun sa'ori Ezera bò kōn Musa dokao parii aε. Gõgbēno kōn nõgbēno kōn gbē kè aõé fõ wà yā maano ñ pínghi kú gwe.

3 À aε dõ gāale kè kú Í bĩile pì saεa, ben èε takada pì kyó keε zaa kongo ide'ide ai ɔfántē kà midangura gõgbēno kōn nõgbēno kōn gbē kè aõé fõ wà maano wáa. Baade pínghi swã dõ Musa doka takada pì kyókεnazi.

4 Danneri Ezera zena tinti lezĩ kè wà kè kōn lío musu lá pì kyókεna yānzi. Matitia kōn Semaο

kōn Anayao kōn Uriao kōn Ilikiao kōn Masiao kú à ɔplaaɓi. Pedaya kōn Misailio kōn Malakiao kōn Asumuo kōn Asabadanao kōn Zakario kōn Mesulamuo kú à ɔzeɛzi.

⁵ Kè Eɛera takada wè, baade píngi è, zaake à zekii lezĩ deńla. Kè à wè, baade píngi fèe wà zè.

⁶ Eɛera Dii Luda Bítade sáabu kpà, ben baade píngi ɔ sè musu aɓ bè: Aami! Aami! Ben aɓ mì pèe ɔɔɛ wà dɔnzi kè Diine.

⁷ Gurɔ kè gbēnɔ zena gwe, Levi kenɔ Musa doka dàdańne. Levi pìnɔ tón yè: Yesua, Bani, Serebia, Yami, Akubu, Sabetai, Odia, Masia, Kelita, Azaria, Yozabada, Anana kōn Pelayao.

⁸ Aɓ Luda doka takada pì kyó kè, ben aɓ b̀k̀ɔte wà à wée wèńne, le aɓ e wà kyó pì dɔ.

⁹ Ben bùsu gbāade NĚemaya kōn danneri sa'ori Eɛerao kōn Levi kè aɔɛe yā dadaa gbēnɔnenɔ bèńne: Gurɔ kèkii né Dii a Luda pómɛ. Àton ke wēndaro àton ɔɔ dɔro. Zaake kè aɔɛe Musa doka yā maa, aɔɛe ɔɔ dɔɔ n píngi.

¹⁰ NĚemaya bè: À gá à pó nósídee ble à í nnannaa mi. À li gbē kè aɓ póke vīroonɔne. Gurɔ kèkii né wa Dii pómɛ. Àton sósobi ɔɔ dɔro, zaake pɔnnaa kè Dii è kpáwa de a gbā'ekii ũ.

¹¹ Levinɔ gaa wà gbēnɔ nòse kpàɛńne wà bè: À yĩte! Gurɔ kèkii né Luda pómɛ, àton sósobi ɔɔ dɔro.

¹² Ben aɓ fèe wà gaa wà pó blè aɓ í mì, aɓ likōne aɓ pɔnnaa kè maamaa, zaake aɓ yā kè wà óńne mà sa.

¹³ Mɔɔ pì gurɔ plaadeea uabedeeno kōn sa'orino kōn Levinɔ kàkɔa danneri Eɛerazi, le wà e wà wée té Musa dokazi.

¹⁴ Ben aɓ yā kè Dii diɛ Musane è gwe à bè,

Isarailinɔ ǵɔ kú lá kutaanɔ guu mɔ swɛɛplaade zĩbaagurɔɔa,

¹⁵ aɔ yā kèkii kpàakpa ke n̄ lakutunɔ guu kɔn Yerusalemuo wà be: À bɔɛ à gá sɛn̄ à kù lánɔ kaso à suo kɔn sãma lánɔ kɔn swà lánɔ kɔn damina lánɔ kɔn lí ɔrade lánɔ, lɛ à lá kutaanɔ dɔɔ lán à kú takadan nà.

¹⁶ Ben gbɛnɔ gàa wà kàsokaso wà sùo, baade kutaa dɔɔ a kpé musu ke ua ke Luda ua ke Í bĩile gãale ke Eflaimu bĩile gãale.

¹⁷ Gbɛ kè aɔ bò zĩɔkɛɛn pìnɔ lá kutaanɔ dòdò n̄ píngi, ben aɔɔ kú à guu. Zaa Nuni né Yɔsua gurɔ ai gurɔ beea Isarailinɔ e zĩbaa pì ke lero. Ben aɔ pɔnnaa kè maamaa.

¹⁸ Ezera èǵɔ Luda doka takada kyó kɛɛ lán guu è dɔ nà naana zaa zĩbaagurɔ káakua ai à gàa à mì dèo. Aɔ zĩbaa pì kè gurɔ swɛɛplaame. À gurɔ sɔraagɔdeea aɔ kakɔana kè lán wà d̄iɛ nà.

9

Isarailinɔ n̄ durunnɔ ona Ludanɛ

¹ Mɔ dɔnkɔ pì gurɔ baro awɛɛsiigɔdeea Isarailinɔ kɔ kàkɔa kɔn léyinao kɔn pɔsia utanɔ dadana, b̄usu ká n̄ mìn.

² Aɔ n̄ zĩnda kè bori pãndenɔa ben aɔɔ zɛna, aɔɔɛ n̄ durunnɔ kɔn n̄ dezinɔ yãzaakenanɔ oo.

³ Aɔ ǵɔ zɛna guu kè aɔɔ kún, ben wà Dii n̄ Luda doka takada kyó kèr̄nɛ awa aagɔ, ben aɔ n̄ durunnɔ ò aɔ dɔnzi kè Dii n̄ Ludanɛ awa aagɔ.

⁴ Levi kenɔ zɛna tinti kè wà kèr̄nɛ musu, aɔ lé zù Dii n̄ Ludazi gbãngbãn. Aɔ tónɔn yè: Yesua,

Bani, Kadamieli, Sebania, Buni, Serebia, Bani kōn Kenanio.

⁵ Levinō Yesua kōn Kadamielio kōn Banio kōn Asabaniao kōn Serebiao kōn Odiao kōn Sebaniao kōn Petayao bè:

À fεε à Dii a Luda táaki lé!

À kuu zaa káaku ai gurō píngi.

Wà n tó gakuidee bō,

à de gbě tókpana kōn táakiola píngi.

⁶ Mbe Dii ũ ndo.

N bàtuma kè kōn n bεε kè kú musuo kōn pó kè kú gweenō píngi.

N anduna kè kōn pó kè kúnno.

N ísíaa kè kōn pó kè kú à guuno.

Nεè wě̀ndi kpá ní píngia,

n be malaika pariino è donzi kenne.

⁷ Mbe Dii Luda kè à Abramū sè ũ,

n bōo Uru, Kaladia b̀usun,

n à tó liεε Ibraĩ.

⁸ N è à n náanε vī a swè guu,

ben n bè n bà égō kúo,

né Kanaa b̀usu kpáa kōn à boriino,

b̀usu kè Itino kōn Amōrinō kún

kōn Perizino kōn Yebusinō kōn Gigasinō.

Ben n lé kè ní gb̀εε pì pàpa,

kè ní maa yānzi.

⁹ N nawēa kè wa dezino kè Iqipiti è,

n wiini kè aō lè Isia Tēaazi mà.

¹⁰ N s̀edanō kōn dabuyāno kè Fili'aunanε,

ní mōnzi kpāzi kōn à ibano

kōn à b̀usudeeno ní píngi,

zaake ní dō lán aō aīa pāsī kè kōn wa dezino nà.

N tó b̀o lán à kuu ai kōn a gb̀āo nà.

11 N ísīaa zòkōrēine,
ben aō tāa ò gukorin aō bikù.
N gbē kē aō pēēnzino zù í lòn,
n n̄ zú lán gbè bà í lsi pì guu.

12 N dō n gbēnōne ae tēluguu guu fāantē,
gwāavī sō té guu.
N zé kē de aō sé pūñne.

13 N pita Sinai kpīii musu,
n yā òñne zaa musu.
N doka zéde yāpuradee kpàmma
kōn yā maaa kē n̄ diēnō.

14 N̄ tō aō kāmabogurō dō n pō ũ.
N n̄ yādiēnanō kōn n̄ dōkiio
kōn n̄ dokao dà n̄ zòbleri Musane
ben à kpàmma.

15 Kē nōaa n̄ dé,
n pōblee gbàrēine zaa musu.
Kē ímii n̄ dé,
n í bōñne gbèsin.

Bùsu kē n̄ à lé gbēine n̄ bè né kpámma
n̄ bèine aō gá wà sí n̄ pō ũ.

16 Baa kōn beeo wa dezi pìnō karambaani vī,
aō swā gbāa kù,
aōègō n̄ yādiēnanō kūnaro.

17 Aō gì n̄ yā mazi,
dabuyā kē n̄ kēñnenō yā sāngu.
Aō swā gbāa kù aō bō n̄ yā kpēe
aō dōn'aēdee diē à εara à tányo zòbleen.
Luda, nēē gbēnō durun kēine,
n̄ sūu vī kōn sósobio,
n̄ pōō è fē kpaaro,
n̄ gbēkēe vī bíta,

ben nĕe pā kpáńziro.

18 Baa kĕ aō mò kàsa lán zùswarene bòrɔ̀ bà,
aō bè ń dii kĕ à ń bóe Igipitin gwe,
bensō aō dɔ̀kĕnyo maamaa,

19 nĕe pā kpáńzi gbáanlo
n sósobi bíta yānzi.

Téluguu pì dòńne ae à zé òdɔ̀ańne fāantĕ,
té pì zé kĕ de aō sé pùńne gwāavĩ,
èe ń tón zikiro.

20 N n Ninii kpàńma à yā dàńne.

Nĕe ń tĕ manaro,
kĕ ímii e ń dee, n ń gbá í.

21 N ń gwá gbáan wĕe baplaa,
pókee e kĕsáńmaro.

Aō pókāsāanɔ̀ e yakaro,
aō gbá e sésero.

22 N boriinɔ̀ kpàńma kōn ń būsuno,
n ń būsuno pìnɔ̀ kpàateńne míomio.

Aō Esebō kí Siō būsuno sì ń pó ũ
kōn Basā kí Ogu póo.

23 N tò aō boriinɔ̀ pari kù lán sɔ̀sɔ̀nenɔ̀ bà,
n gĕńyo būsuno kĕ n ò ń denɔ̀ne aō gá wà sí ń pó ũu
guu.

24 Kĕ aō néno gaa wà būsuno pì sì ń pó ũ,
ben n Kanaa kĕ aō kú gweenɔ̀ ká deńne,
n ń náńne ń ɔ̀zĩ kōn ń kínano ń píngi,
n būsuno pì boriinɔ̀ kpàńma,
aō ń poyeziyā kĕńma.

25 Aō wéte bĩideenɔ̀ sì kōn tɔ̀te maaao,
aō kpéno sì kōn pó maa kĕ aō kúnno
kōn lɔ̀gɔ̀ kĕ wà yĕnɔ̀
kōn geepi búno kōn kùkpéno
kōn lí kĕ wĕe à bee bleenɔ̀ à kĕ bíta.

Aã pɔ̀ blè wà kà aã mè kpà,
aã nnamana mà n aubarika bíta yãnzei.

26 Baa kɔ̀n beeeo aã swã gbãa kù,
ben aã bɔ̀ n yã kpee,
aã kpee li n dokane.

Aã annabi kè aã lé dàńma
le aã summaanɔ̀ dèdè,
aã dɔ̀kènyo maamaa.

27 N ní ná ní ibeɛnɔ̀ne ní ɔ̀zĩ,
aã gbãaa mɔ̀ńne,
ben aã wii lènzei ní nawɛakena guu.
Zaa musu n ní wéekɛɛ sɔ̀,
n sósobi bíta yãnzei,
n m̀sirinɔ̀ dìńne,
ben aã ní bɔ̀ ní ibeɛ p̀inɔ̀ ɔ̀zĩ.

28 Tó aã à yĩ è,
aãè ɛara wà yã kè à zaanneɛ keme,
ben n ní kpá ní ibeɛnɔ̀a,
aã gbãaa blèńma.
Aã ɛara wà wii lènzei,
ben zaa musu n ní wéekɛɛ sɔ̀,
n ní bɔ̀ gèn ũgbangba n sósobi yãnzei.

29 N lé dàńma aã aɛ dɔ̀ n dokaa,
mɔ̀de aã dɔ̀kènyo,
aãègɔ̀ n yãdienanɔ̀ kũnaro,
yã kè tó gbè kũna eégɔ̀ kuu à gãzĩ.
Aã zà n yã p̀inɔ̀a aã kpee linne,
aã swã gbãa kù aã g̀i n yã mazi.

30 N menańyo à wè pari,
n Ninii yã dà n annabinɔ̀ne,
ben aã lé dàńma aãɔ̀e swã dɔ̀ziro,
ben n ní ná bori pãndenɔ̀ne ní ɔ̀zĩ.

31 N sósobi bíta guu néɛ ní m̀i dero,

Luda sùude sósobideen n ũ,
 nĚe pā kpánziro.

³² Beee yānzi wa Luda,
 ń bíta, ń gbāa bensō ń naasi vī,
 lán n bà ègō kúwao n gbĕkĕe guu nà,
 nawĕa kĕ à wa le
 kōn wa ḱnanō kōn wa dōn'aedeeno
 kōn wa sa'orino kōn wa annabino
 kōn wa dezino kōn n gbĕno ń píngi
 zaa Asiriano ḱnanō guro ai kōn a gbāao,
 ñton tó à kenne fétero.

³³ Yā kĕ à wa leeno píngi musu ń maa,
 baa kĕ wa yā zaaa kĕ, ń náane vī.

³⁴ Wa ḱnanō kōn wa dōn'aedeeno
 kōn wa sa'orino kōn wa dezino
 aōe zīi kĕ n dokaaro,
 aōe làakari dō n yādiēnanōaro
 ke lé kĕ ń dàmmāno.

³⁵ Baa gurō kĕ aō ń zīnda vī
 bensō aō pó maa parii kĕ n ń gbáno vī
 kōn b́usu yāasa taakidee kĕ ń kpámāo,
 aōe dōnziro,
 aōe kpĕe li ń yā zaaanōero.

³⁶ Ñ gwa! Zōno n wa ũ gbāa.
 B́usu kĕ ń kpà wa dezino
 aō à líbeeno kōn à pó maaano ble,
 zōno n wa ũ à guu.

³⁷ Kína kĕ ń tò aō kí blewaanō,
 wa búgbe yāasanō gō ń pó ũ
 wa durunno yānzi.
 Aōe kí blewa kōn wa pókādeeno
 lán aō yezi nà.
 Wá kú wĕtāmma bíta guu.

38 Yã beeenɔ yãnzɩ píngi wée lɛdole keɛnyo kɔn yãpuraao wée kɛɛ lá guu. Wa don'aɛdeenɔ kɔn Levinɔ kɔn wa sa'orinɔ e ń sèeda keɛa.

Luda yá takada kǝn Bokobaru yáó
The New Testament and portions of the Old Testament
in the Bokobaru language of Nigeria

copyright © 2005 SIM International

Language: Bokobaru

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

c31548a1-5316-53c2-be42-674e0e4c5ae5